

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

Osnovna in višja raven
LATINŠČINA
≡ Izpitna pola 1 ≡

Jezikovna enota

Ponedeljek, 25. maj 2009 / 60 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik in latinsko-slovenski slovar.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 7 nalog v prvem in 6 nalog v drugem delu. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50, od tega 15 v prvem in 35 v drugem delu. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 2 prazni.

**NATANČNO PREBERITE NASLEDNJE BESEDILLO IN REŠITE NALOGE, (50 točk)
KI SLEDIJO.**

Vitruvij opisuje star grški zakon, ki je finančno zavezoval arhitekta, da so dogovorjeno gradnjo izpeljali po predračunskih stroških.

Ephesi lex vetusta a maioribus dura condicione constituta esse dicitur. Nam	1
architectus, cum publicum opus recipit, pollicetur, quanto sumptu id facturus sit.	2
Cum aestimatio¹ facta esset, bona eius obligantur², donec opus perficitur. Hoc	3
opere absoluto, si impensa aestimationi respondit, decretis et honoribus ornatur.	4
Item, si non amplius quam quarta pars ad aestimationem¹ sit adicienda, de	5
publico³ praestetur⁴. Cum vero amplius quam quarta pars in opere consumitur,	6
ex eius bonis pecunia exigitur.	7

1 aestimatio aestimatio, onis f. *predračun, ocenitev stroškov*; **2 obligantur** obliko 1 zavežem; **3 de publico** publicum, i n. *državna blagajna*; **4 praestetur** praesto 1 zagotovim.

I. RAZUMEVANJE BESEDILA (15 točk)
Odgovarjajte v slovenščini, če vprašanje ne zahteva drugače.

1. Kdo je bil avtor zakona, ki ga morajo v Efezu upoštevati arhitekti? (1 točka)

---

2. Na katere gradnje se nanaša ta zakon? (2 točki)

---

3. Kaj mora arhitekt državi zagotoviti pred gradnjo? (2 točki)

---

4. Kako poskuša država doseči od arhitekta, da bi se držal svoje besede? (4 točke)
(Navedite ustrezno latinsko besedilo in ga prevedite.)

---

5. Kako nagradi država arhitekta, če se je držal dogovora? (2 točki)

---

6. Kolikšno vsoto država še zagotovi iz državne blagajne? (1 točka)

---

7. Kaj se zgodi, če je ta vsota višja? (3 točke)

II. OBVLADOVANJE OBLIKOSLOVJA IN SKLADNJE**(35 točk)**

1. Analizirajte navedene glagole, upoštevajte njihovo vlogo v sobesedilu.

(6 točk)

Osebne glagolske oblike						Neosebne glagolske oblike			
Glagol	Analiza					Glagol	Analiza		
	Os.	Št.	Nak.	Čas	Nač.		Oblika	Čas	Način
facta esset						constituta esse			
perficitur						absoluto			
respondit									
praestetur									

2. Analizirajte navedene zaimke, upoštevajte njihovo vlogo v sobesedilu.

(3 točke)

Zaimek	Vrsta	Analiza		
		Sklon	Število	Spol
id (2. vrstica)				
Hoc (3. vrstica)				
eius (7. vrstica)				

3. Prestavite v pasiv.

(4 točke)**Architectus publicum opus recepit.**

_____

4. Poimenujte konstrukciji in ju prevedite.

(6 točk)a) **Ephesi lex a maioribus dura condicione constituta esse dicitur.**

Konstrukcija: _____

Prevod: _____

b) **Hoc opere absoluto**

Konstrukcija: _____

Prevod: _____

5. Analiza odvisnikov: Podčrtajte odvisnik, izpišite in določite vrsto vezne besede, izpišite glagolsko obliko ter pojasnite rabo časa in naklona, določite stavčno funkcijo odvisnika. (8 točk)

a) **Nam architectus pollicetur, quanto sumptu id facturus sit.**

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda					
Glagolska oblika		Oseba	Število	Naklon	Čas
		Utemeljitev časa in naklona:			
Stavčna funkcija	–				

b) **Bona eius obligantur, donec opus perficitur.**

	Izpis	Analiza			
Vezna beseda					
Glagolska oblika		Oseba	Število	Naklon	Čas
		Utemeljitev časa in naklona:			
Stavčna funkcija	–				

6. Postavite stavek v odvisni govor. (8 točk)

a) **Architectus pollicetur: »Opus publicum in tempore perficiam.«** (3 točke)

---

b) **Magistratus Romanus ab architecto petivit: »Impensa aestimationi respondeat!«** (2 točki)

---

c) **A magistratibus quaeritur: »Quanta pars ad aestimationem adicienda est?«** (3 točke)

Prazna stran

Prazna stran